

"Najbolj bi me prizadelo brezdelje."

Legenda Ante

Ko je alpinizmu dal vse, kar mu je lahko dal, so njegovi vršaci postale revije. Ustanavljal jih je malodane eno za drugo, čeprav se to sliši precej bolj lahkotno, kot je najbrž bilo v resnici. *Avto, Jana, Stop, Teleks*. Izvodi so se šteli v več deset tisočih. Skorajda nepredstavljivo za današnji čas. V času nekdanje skupne države, ko si najbrž nihče ni predstavljal, kakšno revolucijo bodo revije naredile na medijskem trgu, je Ante Mahkota oral ledino.

"Vse smo povedali v enem stavku, v podnaslovu: Sodoben ženski tednik," je v enem od intervjujev leta 1994 opisal rojstvo revije *Jana*, ki je desetletja veljala za najpomembnejše žensko čtivo na slovenskih tleh. In o *Avto magazinu*, ki ni postal uspešnica le pri nas, temveč tudi v Srbiji in na Hrvaškem: "Zaradi *Avta* sem pustil plezanje. Tako se je pač namerilo, čeprav sem načrtoval, da bi bil še dve leti reporter in tako na zelo lep način povezal gore in avtomobile." Ni šlo, za vse pač ni bilo časa in novinarstvo je zahtevalo celega človeka. Kako je mogoče, da je bil študent strojne fakultete tako zelo nadarjen za slovensko pisano besedo? Kratek in jedrnat odgovor je dal njegov nekdanji novinarski kolega in prijatelj Jure Apih: "Bil je pač velik talent." Ante Mahkota je bil novinar, dopisnik, urednik, reporter, namestnik odgovornega urednika in generalni direktor časopisne hiše ČPG Delo, tudi vodja izgradnje slovite Črne vdove, stolpnice, v kateri še danes domuje uredništvo Dela. Ne bi si upala reči, da je bil ob vsem tem tudi večni upornik, ker ga žal v živo nisem imela priložnosti spoznati, a ko prebram dokumentacijo iz arhiva, mi na um pade prava beseda: upornik. Morda sem in tja tudi brez razloga.

Ko je jugoslovanska oblast v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja na čelo osrednjega slovenskega časnika postavila komaj sedemindvajsetletnega mladinskega funkcionarja Mitjo Gorjupa, je Mahkota protestiral. "Dosegel ni nič," je zapisal Jure Apih v *Delu* leta 2016, "ob Antejevi osemdesetletnici, sta pa z Gorjupom postala udarni par vodilnega slovenskega časnika." Apih je ob tem dodal: "Nikoli dotlej, morda tudi doslej, *Delo* ni imelo tako usklajenega, prodornega, inteligentnega in uspešnega vodstva, kot je bila naveza Anteja in Mitje. *Stop, Jana, Teleks, Gospodarski vestnik*, knjižna založba, Studio za marketing in propagando ... Ambicije so letele v nebo."

Ko je Gorjup umrl, je Mahkota ostal brez partnerja v navezi in je bil primoran čustva potlačiti na stran, stisniti zobe in nadaljevati sam. Brezsrčno bi bilo reči, da je bil – kot prekaljen alpinist – vaje izgub. Takšnih izgub se človek pač nikoli ne navadi. *Delovi* novinarji, ki so sodelovali z njim, vsi po vrsti zatrjujejo, da si je vedno znal izbirati talentirane sodelavce. In ne le to – iz njih je znal izvabiti najboljše, jih tudi nasmejati, motivirati in skaliti v izjemne novinarje. Imenujejo ga Legenda. Anekdota je najbrž veliko, pa jih držijo zase. Morda zato, ker je z njimi na ta način vsak obdržal zase tudi del Anteja.

V enem od številnih intervjujev je nekoč dejal, da bi ga najbolj prizadela dolgčas in brezdelje. Glede na projekte, ki si jih je zastavil v času svoje aktivne kariere, si ne znam niti predstavljati, da bi mirno sedel in opazoval svet okoli sebe. Ko ni pisal,

Leta 1957 je kot absolvent strojništva odšel v tovarno Holz Her v Nürtingen. Arhiv družine Mahkota

¹ Anja Intihar je novinarka, zaposlena pri Delu, d. o. o., ki pokriva teme, povezane z gorami.

Skupinski posnetek prvega pohoda 100 žensk na Triglav v letu 1966, projekt Anteja Mahkote in ekipe takratnega časopisa TT. Kot gorski vodniki so sodelovali: Ante Mahkota (skrajno desno z obešanko belim kartonom), Marjan Keršič Belač, Tone Sazonov, Tone Jeglič, Aleš Kunaver, Jože Hočevar, Martin Gričar, Andrej Kalar, Jože Repič, Franc Ekar, Ljubo Juvan, France Zupan, Cic Štupnik, Jože Govekar – Jozva, Peter Janežič – Petrač in zdravnik Evgen Vavken. Arhiv Francija Ekarja

Z ženo Marjano Deržaj doma (zgodnja sedemdeseta leta) Arhiv družine Mahkota

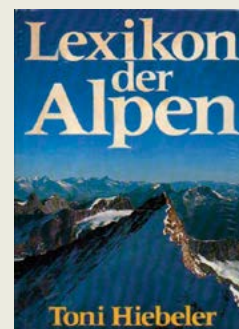

Magnone, Guido, francos. Bergsteiger, *22. 2. 1917 Paris; Unternehmungen u. a. Dru-W-Wand (1. Begehung 1952).

Mähder → Bergmähder.

Mahkota, Ante, jugoslaw. Bergsteiger u. Journalist in Ljubljana, *27. 4. 1936 Dol pri Hrastniku; nach Wiederholungen schwierigster Anstiege in den Dolomiten u. Westalpen glückten ihm bedeutende Erstbegehungen, u. a. Rakova-Špica-N-Wand (Rote Verschneidung, 1959), Ailefroide-Central-Direkte-N-Wand (1959) u. Triglav-N-Wand (Ljubljana-Route, 1962).

Maiensässen, Maisässen (»Frühlingsbergweide«,

najlažjega dela, a ženske so uspešno "spravili" na vrh in po planinskem krstu tudi nazaj v dolino. Morda se je akcija komu zdela smešna in se mu takšna zdi še danes, a ta najbrž ni bil nikoli priča nasmehu, ki se je razlegel čez ves obraz ženski, ki je prav po zaslugi Mahkote in "tovarišev" stala na Triglavu, česar sicer najbrž nikoli ne bi doživela.

V omenjenem intervjuju iz leta 1994 je novinarju Primožu Kališniku na vprašanje, ali bo izpolnil obljubo in preplezal Čopov steber, odvrnil: "Če bi bil na svetu takšen kraj, kjer bi srečal vse svoje (umrle) prijatelje, bi šel še čez kakšen večji hrib, da bi jih videl." V številnih pogovorih je vedno poudarjal pomen časti, pravega prijateljstva, poklicne zvestobe. Stvari, ki so se nekoč zdele samoumevne, danes pa (žal) izginjajo v pozabo.

Z vzdevkom Legenda ga je imenoval in ga še vedno imenuje praktično vsak, ki ga povprašam o Antejju Mahkoti. Ko prebiram številne članke, napisane o njem, pa mi pride na misel še ena beseda – vizionar. Čarovnik, ki je znal in zmogel krmariti med čermi v slovenskem medijskem prostoru. V času, ko se je novinarstvo sicer kalilo in skalilo, a vse prste, s katerimi tipkam te vrstice, stavim, da bi bil prav tak vizionar še danes. ◉

Ante Mahkota je bil zelo ponosen, da se je njegovo ime znašlo v Hiebelerjevem Leksikonu Alp.

Ante z vnukinjo Marušo leta 2009 Arhiv družine Mahkota

